

SĂ DEZLEGĂM TAINELILE TEXTELOR LITERARE

Clasa a IV-a
SEMESTRUL 1

CUPRINS

I. AM SCĂPAT DE VACANȚĂ (RECAPITULAREA CUNOȘTIINȚELOR DIN CLASA A III-A)

<i>Scrisoare</i> , de Ana Blandiana	4
<i>Pinocchio în Țara Jucăriilor</i> , după Carlo Collodi	10

II. VORBIM PE SĂTURATE (COMUNICARE ORALĂ)

<i>Un delfin bine-crescut</i> , după Carlo Collodi	16
<i>Secretele unei prezentări reușite</i>	21
Recapitulare/Evaluare	25

III. CARTE FRUMOASĂ, CINSTE CUI TE-A SCRIS (COMUNICARE SCRISĂ)

<i>Fluturi cu sute de aripi</i> , după Mircea Cărtărescu	29
<i>O altfel de bibliotecă</i> , de Dan Rădulescu	36
Evaluare	46

IV. O IARNĂ DE... POVESTE (TEXTUL LITERAR)

<i>Darul lui Moș Crăciun</i> , după T. O. Bobe	50
<i>Cum a furat Grinch Crăciunul</i> , de Dr. Seuss	55
Recapitulare/Evaluare	59

V. UN FINAL SPECTACULOS (RECAPITULARE)

Evaluare semestrială (1)	62
Evaluare semestrială (2)	66

Scrisoare

de Ana Blandiana

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1

Completează enunțurile.

- ◆ Titlul poeziei este _____
- ◆ Autoarea poeziei este _____
- ◆ Pseudonimul acesteia e potrivit pentru o scriitoare de poezii,

deoarece _____

- ◆ Poezia are _____ strofe și fiecare strofă are _____ versuri.
- ◆ E scrisă pentru _____, deoarece personajul principal este un _____,

iar subiectul poeziei este prelungirea _____.

2

Bifează răspunsurile corecte.

- ◆ „Scrisoare“, de Ana Blandiana, este:

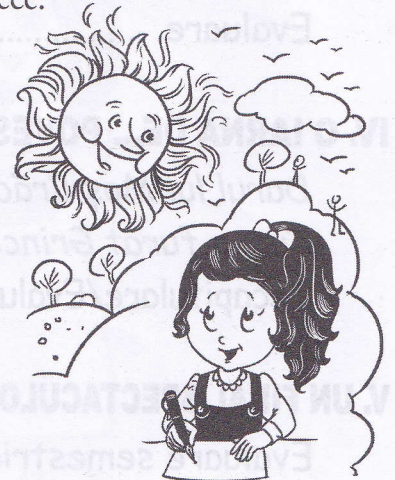
un text liric (poezie) un text epistolar (scrisoare) un text narativ (povestire)

- ◆ Soarele este considerat „stăpân al vacanțelor școlarești“ deoarece:

- copiii se bucură de apariția acestuia mai ales în vacanțe
- datorită lui există vacanța de vară a elevilor
- din cauza lui, iarna, jocurile copiilor sunt deranjate

- ◆ Copilul speră ca „astrul auriu“:

- să prelungească vara cu vreo două luni și vacanța mare cu zece ani sau măcar „cât de cât“
- să nu-și mai facă apariția iarna
- să amâne o zi-două începerea școlii

3

Răspunde la întrebări.

- a) Cum se numește persoana care trimite o scrisoare? _____

Dar cea care o primește? _____

- b) Cu ce formule i se adresează soarelui expeditorul scrisorii? Motivează. Explică folosirea punctuației. _____

c) Ce îți dorește cel mai mult copilul? _____

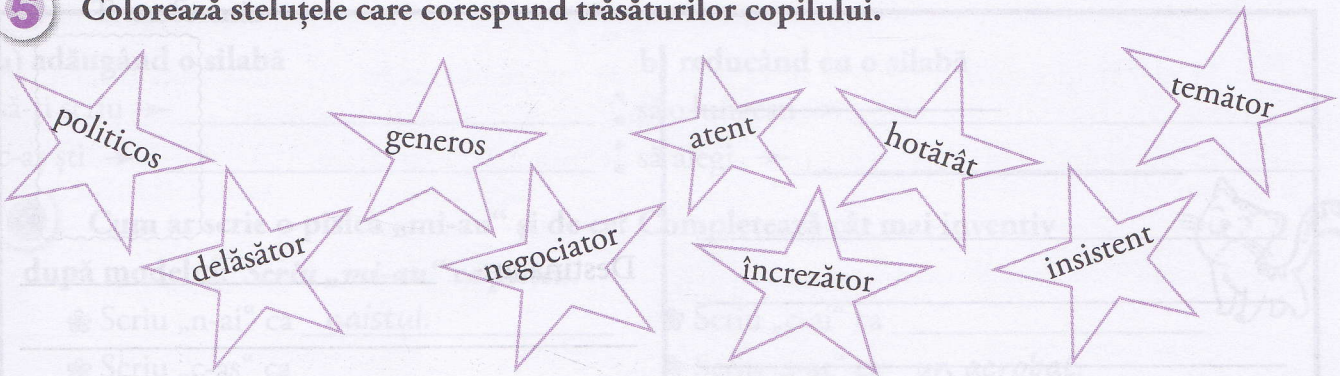
d) Care sunt învinuirile aduse de copil soarelui? Cum pot să îl influențeze ele pe soare în luarea unei hotărâri? _____

Respect pentru oameni și cărți

4 Spune-ți părerea și motivează! Versurile „*Iar de-ți va fi greu, ca răsplată,/ Iarna poți să nu mai vii deloc.*” arată că autorul scrisorii:

- este: generos ingenios șmecher, hoțoman sincer doar pe jumătate
- vrea să obțină două lucruri odată: să-i ofere soarelui o „răsplată” și să se distreze iarna fără să mai fie deranjat de astru

5 Colorează steluțele care corespund trăsăturilor copilului.

6 Răspunde și argumentează! Ce reprezintă soarele pentru tine?

REȚINE! Scrisoarea este un text epistolar, o comunicare scrisă trimisă cuiva prin poștă sau prin intermediul unei persoane.

7 Jurnalul cu dublă intrare

Strofa care-mi place cel mai mult este:	Am ales această strofă deoarece:
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

9 **Să ne reamintim!** Ce conține cartea poștală?

10 **Scrive-le o carte poștală bunicilor cu tema „Vacanța de vară petrecută cu voi“.**

<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<div style="border: 1px dashed black; width: 100px; height: 100px; margin: 0 auto 20px auto;"></div> <p>Destinatar: _____</p> <p>_____</p> <p>Ștr. _____ Nr. _____</p> <p>Bl. _____, Sc. _____, Et. _____, Ap. _____</p> <p>Sectorul _____ / Județul _____</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Cod poștal</td> <td style="width: 50%;">Localitatea</td> </tr> <tr> <td style="height: 30px;"></td> <td style="height: 30px;"></td> </tr> </table> <p>Oficiul Poștal _____</p> <p>Țara de destinație: _____</p>	Cod poștal	Localitatea		
Cod poștal	Localitatea				

11 **Spune-ți părerea!** a) Compară cele două strofe. E suficient să faci rime pentru a scrie o poezie reușită?

Mult stimată soare auriu,
Sau, mai simplu, dragă soare,
M-am hotărât să-ți scriu
O scrisoare.

• Dragă soare mare,
• Îți scriu o scrisoare,
• Ca vacanța noastră
• Să se prelungească.

b) Ce idei originale sau pline de umor folosește Ana Blandiana în poezia „Scrisoare“?

Dă două exemple. _____

1 Scrie cuvinte cu sens asemănător.

stimat = _____

astru = _____

a se hotărî = _____

epistolă = _____

a îndupleca = _____

neschimbată = _____

nămeți = _____

2 Găsește cuvinte cu sens opus.

simplicu ≠ _____

frică ≠ _____

stăpân ≠ _____

a lungi ≠ _____

răsplată ≠ _____

a topi ≠ _____

puțințel ≠ _____

3 Transformă:

a) adăugând o silabă

b) reducând cu o silabă

să-ți scriu → _____

să o lungești → _____

c-aș ști → _____

să alegi → _____

4 Cum ar scrie o pisică „mi-au“ și de ce? Completează cât mai inventiv după modelul: *Scriu „mi-au“ ca pisica.*

* Scriu „n-ai“ ca naistul.

* Scriu „c-ai“ ca _____

* Scriu „c-aș“ ca _____

* Scriu „s-ar“ ca un acrobat.

5 Alcătuieste enunțuri în care să ortografiezi diferit cuvintele.

de loc/deloc ↔ Ion Creangă era de loc din Humulești.

numai/nu mai ↔ _____

mai/m-ai ↔ _____

sar/s-ar ↔ _____

6 Compune enunțuri în care cuvintele „vara“, „luni“, „vii“ să aibă sensuri diferite.

7 Scrie cinci termeni din familia cuvântului „a scrie“.

8 a) Scrie forma corectă a verbului.

§ Eu știu.

§ Eu vin.

§ Eu scriu.

§ Tu _____

§ Tu _____

§ Tu _____

§ (Tu) să _____

§ (Tu) să _____

§ (Tu) să _____

b) Alcătuieste câte un enunț cu trei dintre formele completate.

Analizează conform cerințelor perechile substantiv-adjectiv alese din poezie:

• substantiv: fel, gen, număr;

• adjectiv: gen, număr.

☆ astru auriu

☆ dragă soare

☆ vacanțelor școlare

☆ vara neschimbată

10

Ai plecat în expediție într-o zonă muntoasă împreună cu familia, dar v-ați rătăcit. În drumul vostru întâlniți un salvator montan. Iei inițiativa și soliciți informații acestei persoane calificate. Scrie dialogul. Folosește toate semnele de punctuație învățate.

11

Povestește într-un text de 10-15 rânduri o întâmplare trăită/imaginată de tine în care cel de-al doilea personaj a fost/este o ființă necuvântătoare.